

KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
ULUSLARARASI ALANDA SELÇUKLU TARİHİNİN ARAŞTIRILMASI, TANITIMI
VE YAYINI AR-GE PROJESİ

MADDE 1- PROJENİN ADI

Uluslararası Alanda Selçuklu Tarihinin Araştırılması, Tanıtımı ve Yayını AR-GE Projesi

Proje Sahibi: Uğur İbrahim ALTAY (Konya Büyükşehir Belediyesi Başkanı)

Proje Genel Koordinatörü: Dr. Ahmet ÇALIŞIR (Kültür ve Sosyal İşler Dairesi

Başkanı)

Proje Yönetmeni: Muhammet Ali ORAK (Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Ajansı Koordinatörü)

Projenin Yürütücüleri: Prof. Dr. Aydın USTA (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi)

Prof. Dr. Mustafa AKKUŞ (Necmettin Erbakan Üniversitesi)

Prof. Dr. Zehra ODABAŞI (Selçuk Üniversitesi)

Prof. Dr. Yusuf KÜÇÜKDAĞ (Karatay Üniversitesi)

MADDE 2 – PROJENİN ÖZETİ

Selçuklular, Türklerin Türkistan'dan Anadolu'ya uzanan tarihî serüveninde son derece önemli bir yere sahiptir. Nitekim bugün üzerinde yaşadığımız coğrafyanın Diyar-ı Rum'dan Türkiye'ye dönüşümü, 1071 Malazgirt Zaferi'nden 1176 Miryokefalon Zaferi'ne kadar uzanan süreçte büyük ölçüde Selçukluların siyasî, askerî ve kültürel faaliyetleri sayesinde gerçekleşmiştir. Selçuklular; İran'dan Anadolu'ya, Suriye'den Filistin'e, Kafkasya'dan Yemen'e kadar uzanan geniş bir coğrafyada Türk-İslam medeniyetinin gelişmesi ve kökleşmesinde belirleyici bir rol oynamışlardır. Aynı zamanda İslâm coğrafyasının Haçlı seferlerinin saldırılarına ve Bâtınî hareketlerin yıkıcı faaliyetlerine karşı korunmasında önemli görevler üstlenmişlerdir. Bu dönemde Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî, Ömer Hayyâm, Gazzâlî, Kutbeddin-i Şîrâzî, Sadreddin Konevî, Hacı Bektaş-ı Velî ve Yunus Emre gibi pek çok ilim ve irfan ehlinin yetişmesi de Selçuklu döneminin ilmî ve kültürel ortamının bir sonucudur. Selçuklular döneminde olgunlaşan Türk-İslam medeniyet mirası, ikinci dönem beylikler ve Zengîler, Eyyûbîler, Memlûklar aracılığıyla devam etmiş; Osmanlı Devleti vasıtasıyla günümüze kadar ulaşarak Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihî ve kültürel birikimine zemin hazırlamıştır.

Bu büyük tarihî mirasın merkezlerinden biri ise, Türkiye Selçuklu Devleti'ne uzun yıllar başkentlik yapmış olan Konya'dır. "Dârülmülk" sıfatını taşıyan Konya, Selçuklu döneminde devlet idaresinin yanı sıra ilmin, sanatın ve irfanın önemli merkezlerinden biri hâline gelmiştir. Bu yönüyle Konya, yalnızca tarihî bir şehir değil; Anadolu'nun vatanlaşma sürecinin siyasî, kültürel ve medeniyet hafızasını temsil eden müstesna bir merkezdir.

Cumhurbaşkanlığımızın takdir ve himayeleri sayesinde ülkemizde Selçuklu tarihine yönelik ilgi son yıllarda önemli ölçüde artmış ve bu alanda güçlü bir akademik ve kültürel karşılık oluşmuştur. Konya Büyükşehir Belediyesi olarak bu ilgi ve birikime mütevazı bir katkı sunmak amacıyla Selçuklu tarihinin ve Selçuklular tarafından kurulan beş ayrı devletin (Büyük Selçuklular, Türkiye Selçukluları, Irak Selçukluları, Kirman Selçukluları ve Suriye-Filistin Selçukluları) tarihî, sosyoekonomik, ilmî, kültürel ve idarî mirasının bütün yönleriyle araştırılması, aydınlatılması ve tanıtılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda uluslararası düzeyde akademisyenlerin katılımıyla her yıl farklı temalar çerçevesinde ilmî toplantılar (sempozyumlar) düzenlenmesi ve bu toplantılarda sunulan tebliğlerin bilimsel ölçütler çerçevesinde yayımlanması planlanmaktadır.

Yurt içinden ve yurt dışından alanında uzman akademisyenlerin katkılarıyla her yıl Selçuklu tarihinin farklı bir yönü ele alınacak; diplomasi, dinî düşünce, ilmî hayat, sosyoekonomik yapı, idarî teşkilat, askerî yapı ve siyasî gelişmeler gibi başlıklar çerçevesinde uluslararası ilmî toplantılar gerçekleştirilecektir. Bu toplantılarda sunulan bildiriler değerlendirilerek yayıma hazırlanacak ve elde edilen sonuçların hem akademi dünyasına hem de kamuoyuna tanıtılması sağlanacaktır. Proje kapsamında ayrıca kongre, çalıştay ve benzeri ilmî etkinliklerle Selçuklu dönemi Türk-İslam tarihi farklı boyutlarıyla ele alınarak mevcut bilgilerin derinleştirilmesi ve yeni araştırmaların teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.

Bu çerçevede uzun soluklu bir ilmî program kapsamında Selçukluların; **Siyaset, Diplomasi ve İstihbarat, Dinî Düşünce, Bilimsel Çalışmalar, Ticaret ve Ekonomi, Mimari Gelenek, Sanat ve Sanatkârlar, Askerlik ve Ordu Teşkilatı, Selçuklu Tarih Yazıcılığı, Adalet ve Hukuk Sistemi** ile **Selçuklu Arkeolojisi** gibi temel alanları ele alan sempozyumların düzenlenmesi öngörülmektedir. İçerik ve kapsam itibarıyla bu proje, Selçuklu dönemi Türk-İslam tarihini bütüncül bir perspektifle ele alan ve sistematik biçimde inceleyen uluslararası ölçekte en kapsamlı ilmî çalışmalar arasında yer alma potansiyeline sahiptir.

Türkiye Selçuklu Devleti'nin Dârülmülkü olan Konya'da böyle bir ilmî girişimin hayata geçirilmesi, Selçuklu atalarının bu şehre kazandırdığı devlet merkezi olma ruhunun yeniden ihyasına katkı sağlayacak; aynı zamanda tarihî mirasımızın daha geniş kitleler tarafından tanınmasına ve Selçuklu araştırmalarının akademik düzeyde derinleşmesine güçlü bir zemin oluşturacaktır.

MADDE 3- PROJENİN TANIMLAYICI ÇERÇEVESİ

3.1 Amacı

Bu çalışma kapsamında, Selçuklu devletlerinin tarihinin bütüncül bir perspektifle ele alınması, her yıl belirli temalar çerçevesinde alanında yetkin araştırmacılar tarafından özgün tebliğlerin hazırlanıp sunulması ve söz konusu bildirilerin bilimsel yayınlara dönüştürülerek uluslararası akademik çevrelerin erişimine açılması hedeflenmektedir.

3.2 Kapsamı

Proje kapsamında sekiz yıl gibi uzun bir zaman içerisinde “Selçuklularda Dini Düşünce, Bilimsel Çalışmalar, Ticaret ve Ekonomi, Mimari Gelenek, Sanat ve Sanatkârlar, Askerlik ve Ordu, Klasikten Modern Döneme Selçuklu Tarihi Yazıcılığı, Adalet ve Hukuk, Selçuklu Arkeolojisi gibi temel başlıklar altında uluslararası sempozyumlar ve çalıştaylar yapılarak

uzmanlar huzurunda olgunlaşan ilmi tetkiklerin yayınlanacağı kitaplar sayesinde yerli ve yabancı akademik çalışmalar derinlik kazanacaktır. Proje, on sekiz yıllık bir zaman dilimine yayılmış bütüncül ve sistematik bir araştırma programı olarak tasarlanmıştır. Bu çerçevede, Selçuklu devletlerinin siyasal ve diplomatik yapılarından ticari ve ekonomik düzenine; ilmî hayat ve telif faaliyetlerinden askerî teşkilat ve ordu sistemine; dinî yapılanmadan adalet ve hukuk anlayışına, sanat ve kültürel üretim alanlarına kadar uzanan geniş bir perspektifte ele alınması öngörülmektedir. Söz konusu temalar, her yıl belirlenen başlıklar doğrultusunda düzenlenecek uluslararası sempozyum ve çalıştaylarda bilimsel zeminde müzakere edilecektir.

3.3 Katkıları

“Uluslararası Alanda Selçuklu Tarihinin Araştırılması, Tanıtımı ve Yayını AR-GE Projesi” kapsamında gerçekleştirilecek ilmî faaliyetler neticesinde:

1. Akademik çevrelerin yanı sıra genç araştırmacı ve öğrencilerin de istifade edebileceği nitelikli bilimsel veriler ve yayınlar ortaya konulacaktır. Üretilen içerikler matbu olarak yayımlanacak, ayrıca gerekli görülen durumlarda dijital ortamlarda araştırmacıların erişimine açılacaktır.
2. Proje sonucunda, dijital görsel materyaller ve bilimsel yayınlar aracılığıyla Selçuklu tarihinin tartışmalı meselelerine açıklık kazandırılması ve Selçuklu dönemi Türk-İslam tarihinin ulusal ve uluslararası alanlarda görünürlüğü arttırılacaktır.
3. Düzenlenen uluslararası ilmî toplantılar neticesinde yayımlanan eserlerin üniversitelere, araştırma merkezlerine ve kütüphanelere ulaştırılması suretiyle alan çalışmalarındaki önemli bir boşluğu dolduracaktır.
4. Ayrıca proje çıktıları, geniş katılımlı bir tanıtım toplantısıyla ulusal ve uluslararası kamuoyuna sunulacaktır. Kapsamı, sürekliliği ve içerik zenginliği itibarıyla söz konusu projenin, Selçuklu tarihi alanında uluslararası ölçekte gerçekleştirilen en kapsamlı ve sürdürülebilir ilmî faaliyetlerden biri olması öngörülmektedir.

3.4 Hedef Kitlesi

Projenin hedef kitlesi başta öğrenciler, akademisyenler ve araştırmacılar olmak üzere genel olarak Selçuklu tarihine ilgi duyan ulusal ve uluslararası alandaki tüm kesimlerdir.

Selçuklu dönemi alanında her biri uzman öğretim üyeleri tarafından meydana getirilecek Uluslararası Alanda Selçuklu Tarihinin Araştırılması, Tanıtımı ve Yayını “Selçuklularda Dini Düşünce, Bilimsel Çalışmalar, Ticaret ve Ekonomi, Mimari Gelenek, Sanat ve Sanatkârlar, Askerlik ve Ordu, Klasikten Modern Döneme Selçuklu Tarihi Yazıcılığı, Adalet ve Hukuk, Selçuklu Arkeolojisi” konularını kapsayan yayınlarla, yerli ve yabancı akademik çevrelerde bu devletin tanınırlığı artacaktır. Ayrıca bu çalışma ile sosyal bilimlerin birçok alanına dair bilgiler daha sarıh ve güvenilir bir hüviyet kazanarak bunların daha fazla sayıda lisansüstü öğrencisi, akademisyen, araştırmacı ve ilgiliye sunulması neticesinde sosyal bilimler alanında orijinal katkılar sağlayacak çalışmalar ortaya çıkacaktır.

MADDE 4- PROJEDE YER ALAN TEMEL FAALİYETLER

Uluslararası Alanda Selçuklu Tarihinin Araştırılması, Tanıtımı ve Yayını AR-GE Projesi kapsamında yaklaşık 18 yıl süresince 2 yılda 1 süreçte aşağıda adları ve açıklamaları yazılı başlıklar altında her iki yılda bir ilgili konuda uluslararası sempozyum ve çalıştay gibi ilmi faaliyetler planlanmaktadır.